गूजराती बीजी चोपडीना अर्थ.

છાપી. પ્રસિદ્ધ કરનાર.

J. R. PANDAY.

પાંડે જેસીંગ રતનચંદ.

અમદાવાદ.

અમદાવાદ—"આર્યોદય પ્રેસ"

સંવત ૧૯૪૭.

ગૂજરાતી બીજી ચોપડીના અર્થ.

(ના) નામ. | (સ) સર્વનામ. | (વી) વીશેષણ
(ક્રિ) ક્રિયાપદ. | (અ) અવ્યય. | (કૃ) કૃદંત

પાઠ ૧ લો.

ઉકેલતાં (કૃ) વાંચતાં; પારખતાં.
શીખામણ (ના) ફાયદાની વાત.
મજાની (વી) સારી.
સાચવજો=સંભાળજો.
બોલીએ (ક્રિ) સાદ કાહાડીને કહીએ.
અક્ષરે=હરકતે; હરફે.
બગાડશો (ક્રિ) ખરાબ કરશો.
વાહ=શાબાશ ! ઓહો !
દહાડા (ના) દિવસ.
પૂરા (વી) બરાબર
બોલ (ના) શબ્દ
ડાહી ડાહી=ડાહાપણ ભ-

રેલી ફાયદાવાળી.
માં (અ) ના, નહિ
ઠેકાણે (ના) જગોએ
બગડે (ક્રિ) ખરાબ થાય
ફાડવાં (ક્રિ) ચીરવાં.
વહેલું (વી) જલદી.
ભણવું (ક્રી) શીખવું
ઠીક (અ) બરાબર, સારી રીતે.
છેક (અ) ઘણું; બહુ
તાણીને (કૃ) ખેંચીને.
ધીમે (વી) હળવે
સાદે (ના) અવાજે
સૌ (ના) સઘળા; બધા

પાઠ ૨ જો.

શોભાય=સારી દેખાય.
કારજ (ના) કામ

હૈઉં (ના) મન, દીલ
ચોપડીઓ=પોથીઓ
હરખાય=ખુશી થાય
સમજણ (ના) અક્કલ, સમજ
વીગતેથી (ના) શબ્દે શબ્દની સમજણથી; વીગતવાર.
સાર (ના) મતલબ
ચોપાઈ (ના) જેમાં ચાર પદ આવેલાં હોય તે
સારી (વી) મજાની
દેખી (કૃ) જોઇ.
જીવ (ના) મન; ચીત્ત
ઘાલીને (કૃ) રાખીને
વીચાર (ના) મનસુબો

(કવિતાની સમજુતિ.) (૧)

સારી ચોપડીઓ હોય તે સારી દેખાય, તે જોઇને આપણું મન ખુશ થાય; પણ જો તે વીગતથી એટલે શબ્દે શબ્દ છુટો પાડીને વંચાય તો તેમાંથી આપણું કામ થાય. ૧

જેમ જેમ મન રાખીને વાંચે, તેમ તેમાં સમજણ આવે; પણ વાંચ્યા જાય ને મનમાં કંઇ વીચાર કરે નહિ, તો તે માંહેલી બધી મતલબ સમજે નહિ. ૨

પાઠ ૩ જો.

ચકલી(ના) મોટી ચકલી
લાવ્યો=લેઇને આવ્યો.
પુછ્યું=તજવીજ કીધી.
રાણા (ના) રાજા
તપેલાગાં (ના) ગતેલામાં
બારણાગાં(ના)ઘરમાં.
પેશાશે(ક્રી) અવાશે, જવાશે
પાટો (ના) લાંબું ફાટેલું ચીથરૂં.
ગકલો (ના) ચલ્લો.
ઓરીને(ક્રિ રાંધવા મુકીને
બધી (વિ) સઘળી
ઘડો (ના) મોરીઓ
ઉતારો=લઇ લો,
નાંખી(ક્રી) ફેકી

પાઠ ૪ થો

ફરિયાદ=રાવ, અરજ.
એકલાં (વિ) જાતે.
પકડાવી (ક્રિ) ઝલાવી
મગાવ્યો=બોલાવ્યો
મહારાજ=મોટા રાજા
ગભરાઇને (ક્રિ) આકળાઇને, ગાભરો થઇને.
હુકમ (ના) ફુરમાસ.
કને (અ) પાસે, સોડે
જવાબ (ના) ઉત્તર.
દીધો (ક્રિ) બાંધ્યો.
જુદો (વી) લંબાડ
સાહેબ(ના) શાહેરબાન
ફાડીને (ક્રી) ચીરીને
ફાડશો (ક્રી) ચીરશો
રીસ (ના) ગુસ્સો

પાઠ ૫ મો.

બુમેબુમ=ધાટે ઘાંટા
ગોવાળીયો (ના) ગાય ભેંસનો ચરાવનાર
ગોવાળ (ના) ગાયોનું ટોળુ ગોવાળીઓ
છેવટ (અ) છેલ્લે
ગોવાળણી(ના) ગોવાળીઆની બાયડી
નાખ્યો (ક્રી) દીધો
કાડ્યો=બાહાર આણ્યો
નાંખ્યો (ક્રિ) ફેંક્યો
કુદી (ક્રિ) ભાગી
કાણો (વી) એક આંખે આંધળો.
આગળ (અ) પાસે
ખીર=મોળો દુધપાક
પોળી(ના)પડવાળી પાતળી રોટલી
બાના (ના) બેહેન

પાઠ ૬ ઠો.

તપાવી (ક્રી) ઉની કરી
પાટલો(ના)લાકડાના પાટીયાનું કરેલું બેસવાનું
લુચ્ચાઇ (ના) ઠગાઇ
ઠોકર(ક્રી)ગયો; અફાળ્યો. ઝીક્યો.
લાલચોળ (વી) રાતી રાતી; ધગધગતી
દોરી (ક્રૃ) તેડી
જોડે (અ) સાગે
લોઢી=લોઢાની તાવી
ખુબ (અ)ઘણીજ
બુમ(ના)પોકાર; ઘાંટો
ઊઠી (ક્રી) ઉભી થઇ.
દાઝી(ક્રી) બળી મુઇ
ખોટી (વી) જુઠી; બનાવટની
પેઠે (અ) માફક
વાંક (ના) તકસીર
ફળ (ના) ફાયદો; હાંસલ.

પાઠ ૭ મો

બહુ(વી) ઘણું;
છોડી (ના) છોકરી
ગાગર (ના) પાણી ભરવાનું ઘડા કરતાં મોટું વાસણ
ઓસડ (ના) દવા
ઝેર (ના) વીખ: સોમલ
રોજ (અ)હમેશાં
બગાડે(ક્રી)ખરાબ કરે
લુગડું (ના) કપડું

મેલાં (વી) ખરાબ.
ડાહી (વી) શાણી.
ખોટી=ખરાબ, આડી
માને (ક્રી) કહ્યું કરે.
માંદી (વી) બીમાર
વધારે(વી) ઘણું, મસ

પાઠ ૮ મો.

વરસાદ(ના) મેઘ
ગીત (ના) રાગ કાઢીને ગાવાનું
ઘેબરીઓ (વી) ઘેબરના જેવો મીઠો
પ્રસાદ (ના) ખાવાનું
નેવલે (ના) નેવાએ
કારેલું (ના) એક જાતની તરકારી
દેડકો (ના) એક જાતના પશુ
ગજો [ક્રી] રાગ કાઢીને બોલજો
ઉની ઉની (વી) ગરમાગરમ, તવી ઉપરથી ઉતરે તેવી.
શાક (ના) તરકારી.
નઠારી (વી) ખરાબ.
તાણી (ક્રી) ખેંચી.
સમજોછો ? (ક્રી) જાણોછો. ખબરછે ?

પાઠ ૯ મો.

એકજ (વી) સરખું.
જણસ (ના) ચીજ.
ટટ્ટુ (ના) નાનો ઘોડો.
પારકો (વી) અતરાપીનો; બીજા કોઇનો.

પાઠ ૧૦ મો.

પાડુ(ના) ભેંસનું બચ્ચું
જાળવે (ક્રી) સાચવે
રાતે=દીવા થયા પછી.
પટેલ=ગામના ઉપરી.
નીરે (ક્રી) નાંખે.
સંભાળ (ના) બરદાસ.
જતન (ના) બાલાશ.
જક્કી=જીદ્દી મમતી.
વાછરડુ=ગાયનું બચ્ચું
વાડો (ના) ઘરની પાછળ ઢોર બાંધવાની ખુલ્લી જગો.
ચારો (ના) ઉગતું ઘાસ
માંદુ (વી) બીમાર; આજારી; કાહેલી.
ઓસડવેસડ (ના) દવા અને તેના ઉપાયો
ચારવાને=ચરાવવાને ઉગતું ઘાસ ખાવાને
ખેતર (ના) અનાજ તથા ઘાસ પાકે તેવી
આણે (ક્રી) લાવે.
ઉચકીને (ક્રી) ખાંધપર લઇને; ઉપાડીને
સુખી (વી) સુખીયાં.

પાઠ ૧૧ મો.

ચેન (ના) મજા; સુખ.
અહીઆંથી (અ) આ ઠેકાણેથી
બંદીખાને=કેદખાને
ફરાય=ચલાય; હરાય
વીચાર (ના) મનસુબો
પાંસે (અ) પાછળ
નીસરી=નાશી; નીકળી.
લાગ (ના) દાવ; તક
સમજાવ્યું (ક્રી) શીખામણ દઇને કહ્યું.
છુટું (વિ) બાંધ્યા વગરનું
મન (ના) મરજી
મજા (ના) રમુજ
ઘેલુ (વી) ગાંડુ, અણસમજુ.
દુઃખી (વિ) હેરાન
જક (ના) જીદ; ખોસ
છોડે (ક્રી) મુકે; મેલ.

પાઠ ૧૨ મો.

ફાવ્યો (ક્રી) જડયો; હાથ આવ્યો.
અણસમજ (ના) બેસમજ; બીન અક્કલ
વગડામાં (ના) વનમાં.
ફોતરૂં (ના) છોડાં
સટકીગયું=નાસીગયું
ડાહ્યો (વિ) શાણો.

ઢોરઓગમાં જાનવર
ઊંઘી (ક્રી) સુઈ
મોડી રાતે=બહુ રાત ગઈ ત્યારે
છાનુંગાનું (વિ) ચુપચુપ
ઝાલીને (ક્રી) પકડીને
અંતે=છેલ્લે; છેવટે
ગાનવી=કબુલ કરવી
ભલું (વિ) સારૂં; રૂડું
પાડોસી (ના) પાસેના ઘરમાં રેહેનારા.
ડાહ્યા=શાણા, સમજુ

પાઠ ૧૩ મો.

છેક (અ) ઘણું, બહુ
વાઘ (ના) ફાડી ખાનારૂ કાબરચીત્રુ જાનવર.
માન્યું (ક્રી) કહ્યું, કર્યું
વાસ (ના) રેહેઠાણ
ચરવાને (કૃ) ઉગતું ઘાસ ખાવાને
પ્રાણુ (ના) જીવ
વનમાં (ના) રાનમાં
દુખીઉં (વી) હેરાન
ચીત્ત (ના) મન
અવસ્થા (ના) હાલ
નાઠું (ક્રિ) જતું રહ્યું
મનગાન્યું=મનને ગમે તેટલું, દીલ લાગ્યું
વળતી (અ) પછી
અજાણ=જાણીતું નહીં તે; ઓચિંતું.

(કવિતાની સમજુતી.) (૨).

વાડામાંથી બધાં ઢોર બાંધ્યાં હતાં, તેમાંથી એક પાડું છુટીને છેક આઘુ નાસી ગયું, તેને મન ગાન્યું હતું તોપણ નાસીને તે જંગલમાં જતું રહ્યું. (૧)

પછી ત્યાં જંગલમાં એક વાઘે તેનો જીવ લીધો, એવું અજાણપણે તે દુખીઉં થયું; જે બધાથી છુટુ થવા જાય (બધાના મતથી ઉલટુ ચાલે) તેના એવા હાલ સગજવા. (૨)

પાઠ ૧૪ મો.

માટી (ના) મટોડી
પલાળેછે=ભીજાવેછે
ચીકણી=ચોટે એવી
ઢીકરાના (ના) ઠાવના
ભરવાના (કૃ) ઘાલવાના
આધરકે (ક્રી) જગાવે
જાત (ના) તરેહ; રીત
ગોરસ (ના) દહીં દુધનું
પાટીયું=હાલ્લું
કુડીઓ (ના) દીવા
રવા નામાટીનાપ્યાલા
નરમ (વી) પોચી
કાગની (વી) ખપની
ગોળી=પીવાનું પાણી ભરી મુકવાની માટલી
બેડું=ગાગર ને ઘડો
દોહણી (ના) છાશ લાવવાની ઘાડવી
દાણા (ના) અનાજ

પાઠ ૧૫ મો.

કપાળે (ના) કોરે; કોરાણે
વાગ્યા (ક્રે) ઈજા થઈ
બગાડ (ના) નુકશાન
ફેંકવા (ક્રી) નાખવા
કાયર (અ) હેરાન
ગંડયા (ક્રી) ગચ્યાં
તળાવ=નાનું સરોવર
પથરે (ના) પથરાથી
જવાબ (ના) ઉત્તર
ધડાધડ (કૃ) જોરથી
ગરીબ (વી) અનાથ
શા માટે (અ) કેમ ? શું

કરવા
રગત (ના) ખેલ; ગમત
સંભાળીને=સાચવીને
કશોએ (વી) કંઈપણ

પાઠ ૧૬ મો.

બેનપણી (ના) સઈએર
નોતરૂં (ના) તેડું; કેહેણ
ભુંગળી (ના) બળતું કરવાની વાંસની નળી
વેલણ (ના) રોટલી વણવાનું હથીયાર
તપેલી (ના) પાતેલી
કડછી (ના) નરમ દાળ લેવાનું પિતળ કે લોઢાનું હથિયાર
તાસક (ના) ઢાંકણું
વખત (ના) વેળા;સમય
રાંધુ (ક્રી) રસોઈ કરૂં
તેવડે (સ) તેણે કરીને
થાળી=નાનો ખુમચો
વાડકા (ના) ધાતુના ચલાણા
લાવીને (કૃ) આણીને
મુકયું (ક્રી) મેલ્યું

પાઠ ૧૭ મો.

મણા (ના) કસર
ધાણી (ના) શેકયાથી ફુટેલું અન્ન, તે જુવાર બાજરી વગેરે
ખાવાનું (ના) કાચું કોરૂં શેકેલું તે
પહુંચ્યા=જાતને શેકીને ખીંડી બનાવેલા તે
ભાંડવું=ખરાબ બોલવું
ટેવ (ના) આદત, ખો
લડે છે (ક્રી) વઢે છે
જરાએ (વી) લગારે
કજીઓ (ના) ટંટો
મુકાવી (ક્રી) મેલાવી
લાવીશ (ક્રી) આણીશ
વેહેલી (વી) જલદી

પાઠ ૧૮ મો.

છોટીઓ=નાનો ભાઇ.
નાનું (વી) નાદાન.
બાળક(ના) બચ્ચું
મેલાય(ક્રી) મુકાય
દેખાયછે=જણાયછે
ભાણો (ના) ભાણીઓ; ફીકલો; (બેહેનનો છોકરો.)
આટલી(વી)આવડી
વાર(ના)વખતે, દેર.
રોતો(કૃ) રડતો
તેડવા(ક્રી)બોલાવવા.
કામ(ના)ખપ; જરૂર
હજી (અ) અત્યારસુધી
અલી(ના)છોકરીને નામ દીધાવગર બોલાવવું તે

પાઠ ૧૯ મો.

નિશાળીઆ (ના) નિશાળમાં શીખનાર છોકરા
કુદાવતી(કૃ)કુદકારા મારતી
લાકડી(ના)ડંગોરી
ભણેલાં (કૃ) શીખેલાં
પરીક્ષા (ના) તપાસ
ઇનામ=સરપાવ, ખુશીથી કંઇ આપવું તે.
સાહેબ (ના) શીનોર, ટોપીવાળો
બાકીના=હેલા છોકરા
મેહેતાજી (ના) ગુરૂજી
જોવા (કૃ) તપાસવા

પાઠ ૨૦ મો.

ઉતાવળ (ના) તાકીદ
અલ્યા (અ) છોકરાને નામ દીધા વગર બોલાવવો તે
સામટું (વી)એકીવારે
નીકળ્યો(ક્રી)બહાર આવ્યો.
ગાગર (ના) ઘડા કરતાં મોટું વાસણ
મુઠો(ના)બાચકો
સાંકડું(વી) નાનું.
અટકી (કૃ) ભરાઇ
જન (ના) માણસ
પડવાં મુક=માથાં નાંખ, કેહેવા હે.
ઝટ(અ)જલદી, તુરત

પેઠે (અ) માફક
ફેરે(ના)વખતે
છેલ્લીવારે=આખરે
લગાર (વી) જરા
ભણવામાં=શીખવામાં

પાઠ ૨૧ મો.

સાત પૂછડીઓ(ના)સાત પુછડીવાળો
પૂછડીઓ=નાના પૂછડાં
બાંડો (ના) પુંછડીકપાઇ ગયેલો.
ખીજવવું(ક્રી)ચીડવવું.
કપાવી(કૃ)વડાવી
હજામ (ના) વાલણ
ચીડવે (ક્રી) ખીજવે
બેટા(ના)દીકરા, છોકરા
ખીજવ્યાથી(કૃ)ચીડવ્યાથી.
ખીજીઓ=ચીડવાઇયે

પાઠ ૨૨ મો.

કામકાજ(ના)ધંધો રોજગાર
સાંધા (ના) કટકા
દરજી(ના)મેરાઇ સુઇ.
કલમ(ના) લેખણ.
કોદાળી=ચાંચવો જેવું ખોદવાનું લોઢાનું હથીયાર.
બીચારો(વી) બાપડો
ધોબી=લુગડા ધોનાર
અક્ષર(ના)હરફ
મજુર=વેતરો, હેલકરી
બાઇડીઓ=બઈરાયો
સુતર=રૂને કાંતીને લાંબા કાચા દોરા કરેલાતે
મોતી(ના)મુકતાફળ
ખપ(ના)જરૂર, કામ.
વાળવા (કૃ) ગરડવા
વળાય (ક્રી) ગરડાય
કાંતે (ક્રી) રેટીઆ વતી લાંબા તાતણા કરે

પાઠ ૨૩ મો.

ધ્યાન(ના)ચીત, મન
પાંસરા (વી) સીધા
ફરો(ક્રી)ચાલો, હરો
વેળાસર (ના) વખતસર
મામાં (ના) હેત
મન(ના)ધ્યાન, ચીત્ત
વઢવું (ક્રી) લઢવું
ભુલ(ના) ચુક, ગલફત.
પાઠ(ના) ધડો.
ભણવો (ક્રી) શીખવો
બતાવે (ક્રી)દેખાડે.
કદી(અ) કદાચ
ખોટું (વી ખરાબ.
કદીને(અ)હવે પછી
છુટી(ના) રજા

પાઠ ૨૪ મો.

નીત્યે (અ) રોજ
નીસરી(કૃ) નીકળી
ચીત્ત(ના)ધ્યાન, મન
રૂડી(વી)સારી
પેર(ના) રીત, પેઠે.
ગુરૂની(ના)મેહેતાજીની
ચોડી(કૃ) લગાડી
શિક્ષા(ના)શીખામણ
સમજો=ધ્યાન આપો
પાંસરૂ(વી) સીધું

(કવિતાની સમજુતી.) (૩)

ભાઇઓ તમારે રોજ નિશાળમાં જવું. ને ધ્યાનમાં રાખીને ભણવું; ને મેહેતાજી આપણા ફાયદાની વાત કહે, તે બધાએ સારી રીતે માનવી. (૧)

તમે રમતમાં ચિત્ત નહિ રાખો, ને વાત કહું તે સારી પેઠે સમજો; નિશાળમાંથી જે વારે છુટી થાય ત્યારે ત્યાંથી નીકળી પાંસરાં ઘેર ચાલ્યા જવું. (૨)

પાઠ ૨૫ મો.

વીઆવાની [ક્રી] જણવાની
ગાડાવાળો (વી) ગાડુ હાંક
નાર, ગાડી ચલાવનાર
રોકીને (કૃ) ઘેરીને.
નીચે (અ) હેઠળ;
વિચાર્યું (ક્રી) ધાર્યું.
રસ્તો (ના) માર્ગ, વાટ
ઠેકાણું (ના] જગો, મુકામ
બિચારો (વી) બાપડો.
સારી (વી) મજાની, વાં-
ચવા લાયક
ગામ (ના) જ્યાં થોડાક ઘ
રની વસ્તી હોય તે.
ઉઠ (ક્રી) ઊભી થા
મુરખ (વી) બેવકૂફ
ઉઠાડી (ક્રી) ઉભી કરી.

પાઠ ૨૬ મો.

શેરડી (ના) ગળ્યારસનો
સાંઠો
ટોપલી (ના) વાંસનીછાલ
નો નાનો ટોપલો
નળીઆં (ના) છાપરા પર
ઢાંકવાનેસારૂ માટીના
બનાવેલા કળના બે
ભાગ કરી પકવેલા તે
કોપરાં (ના) ટોપરાં
ભીંતો (ના) કાદવનો કરો
છાયું (ક્રી) બનાવ્યું
દાણા (ના) અનાજ
માર્ગ (ના) રસ્તો
છાપરૂં=ઘરનું ઢાંકણ
કાઢીને (કૃ) બહારઆણીને
ભારો (ના) મોટી ભારી
કનેથી (અ) પાસેથી
ધણી=માલીક, શેઠ
દાંડા (ના) સાકટા
ટોપરા (ના) કોપરા
વીઆઇ (ક્રી) જણ્યું.

પાઠ ૨૭ મો.

કમાડ (ના) બારણા
ભીતરડી (ના) ભીત
ઉઘાડશો=ખુલ્લા કરશો.
છાયા (ક્રી) ઢાંકયા
કેરાં (અ) નાં, તણાં
રખડવા (કૃ) રઝળવા
બારણાં (ના) કમાડ
આડું (વી) ઉંધું, વાંકુ
વાસીને (કૃ) દઈને.
વસે (ના) હાલ; હવાલ
ચરવા (ક્રી) ચારો ખાવા
આમ (અ) આવી રીતે
ઉઘાડો (ક્રી) ખુલ્લા કરો.

પાઠ ૨૮ મો.

અગથી=ખોટી, જુઠી
બાહાર (અ) બારણે (ઘ-
રથી વેગળુ)
આડુ=ઊંધી સમજનું
આવડતું (ક્રી) જાણતું
રઝળવા (ક્રી) રખડવા
સુખી (ના) સુખીઆરૂ
જોડેલી (વી) બનાવેલી
ખરી (વી) સાચી
બનેલી (ક્રિ) થયેલી
સમજ (ના) અક્કલ
દુઃખ=વીપત; આપદા

પાઠ ૨૯ મો.

રોતો (વી) રડતો
સવારગાં=વહાણામાં
નહોર (ના) નખોરીઆ
પોહોળુ (વી) ઉઘાડું
ચોપડયા (ક્રી) લગાડયા
તાણતો (ક્રી) ખેંચતો
ભેંકડો (ના) મોટે સાદે
રડવું તે
લાહે (ના) આગ? અગન
સરખી (ના) બરાબર
બળવા=અગન ઉઠવા
મટી (ક્રી) જતી રહી
મુકી (ક્રી) મેલી, છોડી

પાઠ ૩૦ મો.

તાંબુ } (ના) ધાતુનાં
પીતળ } નામ
તાંબાકુડીઓ (ના) પાણી
ભરી રાખવાનું એ ક
ડાનું વાસણ
ઘોણાસપર (ના) સફેતી
ઉપર
ઓથડાય (ક્રી) અફળાય
માંજેલાં (ક્રી) અંજવાળે-

લાં; ચોખાં કરેલાં
સાચવવા(ક્રી)સંભાળવા
ગરમાં (ના) રાંધેલું દાં
ક્રી મુકવાને મોટા
વાડકા જેવાં વાસણ
ગોભાય(ક્રી)ખાંડા પડે
ચળકતાં (ક્રી) ઝળકતાં
લાલ (વી) રાતાં
કથરોટ(ના) થાળી જેવું
છાછરૂ પણ તેથી મો-
ટું કાણુવાળું વાસણ
લોટા (ના) કળશીઆ
જણાયછે=દેખાય છે
તપેલાં (ના) પાતેલાં
લોટીઓ= કશલીઓ
કાંસુ (ના) એક જાતની
બરડ ધાતુ
ભોંય (ના) જમીન
કદાચ (અ)કોઇ વખત
ફુટી (ક્રી) ભાગી

પાઠ ૩૧ મો.

નાની (વી) નાની સર-
ખી, નાની કેમ
પોતડી (ના) ધોતલી
પીછોડી (ના)ખાંધે ના-
ખવાનું લુગડું
હીરકોરી (વી) રેશમની
કોરની
હલકી (વી)થોડી કીમ્મ-
તની;(થોડાવજનની)
જામદાની(ના) એક જા-
તનું ઝીણું બુટીદાર
લુગડુ
ફાટેલી (વી) ચીરાયલી
અંગરખી(ના) નાની ડ
ગલી
દીકરો (ના) છોકરો
ગરીબ=પૈસા વગરનો
ધોતી (ના) ધોતડી
ખભે (ના) ખાંધ ઉપર
નાગાં (ના) નાગ
શીખીશ(ક્રી) ભણીશ
માટે (અ) કાજે; વાસ્તે

પાઠ ૩૨ મો.

વાગોળવું(ક્રી)ખાધું હોય
તે પાછું મોંમાં લાવી
ચાવવું
માંખણ(ના)છાશઉપરની
તરી
ખરીઓ= પગનાં તળી-
આનો કઠણ ભાગ
હલાવે (ક્રી) હાલવે
કાઠ (ના) ચીરો
ભાવે (ક્રી) સ્વાદ લાગે
બએ (વી) બે
ચરેછે=ઘાસ ખાય છે
ચાવવું(ક્રી) દાંતેવતી ભ-
ચરડવું; ધોળવુ
ઘી (ના) માંખણને તા-
વીને બનાવેલું. તે
શી શી (વી) કઈ. કઇ?
મથાળે (ના) ઉપર; ઉ-
પલા ભાગપર
ગોધો(ના)સાંઢ;આખલો

પાઠ ૩૩ મો.

ગુણ(ના)ફાયદો; ખુબી
આધાર(ના) આશરો
અગણિત (વી) ગણાય
નહીતેટલા;(ઘણાજ)
પશુ (ના) ચોપગાં જા-
નવર
બાંતે (ના) ખુશીથી
જન (ના) માણસ
જન્મતી(વી)અવતરતી
પંખી(ના)પાંખવાળાંપશુ
નર(ના)માટીડો; ભાયડો
સુખદાતાર(વી)સુખઆ-
પનાર
નાર(ના) બાયડી;બઇરી
દેછે (ક્રી) આપેછે
ઘણુંકરી(અ) સો વસા

(કવિતાની સમજુતિઃ) (૪)

ગાયમાં ખુબી ઘણીછે, ને તે બધાને સુખ આપનારી કહેવાય

વળી તે અહીં દુધ ઘી સૌ આપેછે, ને તે બધા માણુસો ખુશીથી ખાયં છે. (૧)

પશુ, પક્ષી, બાંયડા, ને બાયડી બધાને જન્મ થતી વખત જુઓ તો ઘણું કરીને ઘી ને દુધ એજ જીવને આધાર આપેછે. (૨)

પાઠ ૩૪ મો.

દુધપાક (ના) દુધમાં ચોખા ખાંડ નાંખી રાંધીને કરેલો પાક
ચાસણી(ના)ઉનું કરી ચીકાશ લાવવો તે
બુરૂ (ના) ધોએલી ખાંડ
ઠારે=ઠંડકથી કઠણ કરે
વલોવે (ક્રી)બે હાથે ઘોળે
માવો(ના)દુધને બાળીને લોચા જેવું કરેલું તે
ખડબા=ઠેબલાં, ગઠ્ઠા
તાવીને(ક્રી) ઉનું કરીને
પેંડા (ના) માવામાં ખાંડ નાંખીગોળીવાળેલીતે
જમીજાય (ક્રી) બંધાઇ જાય
લોચો(ના) લોદો; લપકો
રોધીને (ક્રી) બાંધીને
ભેળીને (ક્રી) મેળવીને
[illegible] ચીજ

પાઠ ૩૫ મો.

જુઠો=લબાડ માણસ
લેખણુ (ના) કલમ
સંતાડીને (ક્રી)છુપાવીને
છાનામાના(વી)કોઇ નહી જાણે તેમ
પડેલી (ક્રી)કબુલ કરયું
ટેવ (ના) આદત; ખો.
વેળા (ના) વખત
પાઈ (ના) પઇ
દીઠી (ક્રી) જોઇ
ખોટી(વી)ખરાબ, નઠારી

પાઠ ૩૬ મો.

પાવલી(ના)ચાર આનાને સરકારી છાપનોરૂપાનો સિક્કો
માનવું(ક્રી) કબુલ કરવું
ચોરી(ના) છાનામાનીલીધી (કંઈ ચીજ છુપી-

રીતે લેવી તે
કાગળ (ના) તાવ
લટકાવી-(ક્રી) ટીંગાવી
કોટ (ના) ડોક; ગળું
ફજેતી(ના) ગેર આબરૂ
છાનુંમાનું=ચુપ ચુપ, કોઇ નહી જાણે તેમ
પકડાઈ (ક્રી) ઝલાઇ
ચોડીને (ક્રી) ચોટાડીને

પાઠ ૩૭ મો.

દીકરાની(ના)છોકરાની
વાળુ=રાતનું ભોજન
વઢવું (ક્રી) લડવું
પેહેલાં (અ) અગાઉ
શરમાયો=લજવાયો
સોંપ્યો(ક્રી) હવાલે કર્યો; પાસી આપ્યો
હવાલ (ના) હાલ
તેડાવાને (ક્રી) બોલાવીને
વાત (ના)હકીકત; ખીના

પાઠ ૩૮ મો.

જુઠ (ના) જુઠી વાત
સાચ (ના) સાચી વાત
કદી (અ) કોઈ વખત
ઉપાય (ના) ઈલાજ
પાપી (વી) દુષ્ટ; નઠારો
સ્નેહ (ના) હેત; પ્રીત
દેહ (ના) શરીર, કાયા
રાચે (ક્રી) ખુશી થાય
શોભે=સારી દેખાય
જગપતિ (ના) જગતનો બનાવનાર ઈશ્વર
પૂરો (વી) બરાબર.
સૂખ (ના) ચેન મજો.

(કવિતાની સમજુતિ.) (૫)

જે માણસ જુઠું બોલેછે, તે બરાબર પાપી છે; તે માટે નાહાના છોકરાઓ એવું કામ તમે કરો નહીં. (૧)

સાચું બોલવામાં ઘણું સુખ છે, સાચાથી બધાનું હેત વહાલ વધે છે, તેમ સાચાથી જગતનો બનાવનાર જે ઈશ્વર તે પણ ખુશી થાય છે, ને તેથી આપણું શરીર પણ સારૂ દેખાય છે. (૨)

પાઠ ૩૯ મો.

મેવો (ના) દરાખ; ચારોળી, પસ્તા, બદામ, તેમજ જાંબુ, કેરી, જમરૂખ વગેરે ફળ.
ગાંધીની (ના) નેસ્તીની
બદામ (ના) એક જાતનો ઠળીઆવાળો મેવો.
દુકાન (ના) બજારમાં માલવેચવાનું ઠેકાણું
ઓળખીતો (ના) પીછાનવાળો; જાણીતો
દરાખ (ના) લીલો મેવો
કાજુ (ના) મેવાનુ નામ
વાટી (ના) કોપરાનાગોટનું અડધીઉં
મગફળી (ના) મગની શીંગ (વિલાયતી શીંગ)
ખજુર (ના) ખજુરીનું ફળ.
મામા (ના) માના ભાઇ
ચારોળી (ન) મેવાનું નામ.
બતાવી (ક્રી) દેખાડી.
ભાણીઆ (ના) ભાણા
ખારેક (ના) સુકાયલું ખજુર.

પાઠ ૪૦ મો.

વાર (ના) અઠવાડીઆનો દિવસ, વખત.
ચંદ્રમા (ના) ચાંદાચાંદા
ઘણાખરા=ઘણાએક
સરસ્વતી (ના) ભણતર; સારદા; વિદ્યા.
દીવસ (ના) દહાડા.
વીદ્યા (ના) ભણતર.
રવીવાર=સુરજનો વાર
સોમવાર (ના) ચંદ્રમાનો વાર
કેડે (અ) પછી પુઠે.
ગુરૂ (ના) બ્રેસ્પતવાર.

સુકે છે (ક્રિ) બેસાડે છે
સરખા (વિ) બરાબર
ચાલ (ના) રીત; ધારો

પાઠ ૪૧ મો.

જબરી (વી) જોરાવર.
વહાણામાં=સવારમાં
ગાંસ (ના) ગોસ
ચચ્ચાર (વી) ચારચાર
કીડા=લાંબા જીવડા
કુદતા (કૃ) ઠેકડા મારતા.
ડોલતો (કૃ) ધુણતો; લેહેકાતો
જનાવર (ના) જાનવર
સાંજ (ના) દીવાબત્તીનો વખત,સંધ્યાકાળ
લાંઠ (વી) લુચ્ચા.
માળો=પક્ષીનું રેહેઠાણ
અનાજ (ના) દાણો
મુએલાં=મરી ગયલાં
ફોડી [ક્ર) ફોલી, ભાગી
નસાડે (ક્ર) હાંકી મૂકે.

પાઠ ૪૨ મો.

ભાળો (ક્રી) જુઓ
કાગ (ના) કાગડો.
પાંખાળો=પાંખવાળો
રાગ (ના) ગાવાનો સોર
રૂપાળો (વી) સારો શોભીતો
ચેંપે=ઉતાવળા થઇને
હણવા (કૃ) મારવા.
જલદી (અ) તુરત, ઝટ
ચતુર (વી) ડાહ્યો
કોય (વી) કોઇ
ચેતી (ક્ર) જાણી,સમજી

(કવિતાની સમજુતી) (૬)

સાંજે જઇ સુવા સારૂ માળો બાંધવા બેઠો, એવા એક કાગડાને જોયો; તે બે પાંખવાળો બોલતો હતો, પણ તેનો રાગ સારો નહિ હતો. (૧)

કોઈ માણસ હાથમાં કાંકરો લઇને, તેને ચુપકીથી તાકીને મારવાનું કરે, તો તે ચંચળ જાત મનમાં જાણીને તુરત ઉડી જાયછે.(૨)

પાઠ ૪૩ મો.

સગાં (ના) સગાવહાલાં
પીતરાઈ (ના) કાકાના વંશના કુટુંબી.
સાળીઓ=વહુની બેનો.
મોબાઈ (વી) મોસાળ તરફના.
બનેવી (વી) બહેનનો વર
ભત્રિજો (ના) ભાઇનો છોકરો
માસો (ના) માસીનો વર
ભાણેજ (ના) બેહેનનો છોકરો
ફુઓ (ના) ફોઈનો વર
વર (ના) માંટી,ભરથાર
વહુ (ના) બાયડી
સાળો (ના) વહુનો ભાઇ

પાઠ ૪૪ મો.

જમાઇ=છોકરીનો વર.
સંપસંપીને (ક્ર) હળીમળીને
સાવકાં [વી) બાપ એક ને મા જુદી તે ઓરમાઈ
વેવાઈ (ના) છોકરી કે છોકરાનો સાસરો
ઓરમાઇ (વી) સાવકો
વેવાણ (ના) છોકરા કે છોકરીની સાસુ
સગાં (વી) એક મા તથા એકજ બાપના

પેટના.
દુધભાઈ (ના) આંગળી યાત; કોઠાઈ
બનતું (કૃ) હળીમળીને રહેવાતું
દીકરી (ના) છોકરી
વરવહુ=માટી બાઈઅર.

પાઠ ૪૫ મો

કાપડ (ના) કપડ,લુગડાં
ચૌટું (ના) મોટું બજાર
ફડાવ્યું (ક્રી) ચીરાવ્યું.
ખાદી (ના) એક જાતનું જાડુ કપડું.
દોશીવાણીઓ (ના) કાપડીઓ, લુગડાં વેચનારો
વાણોતર(ના) ગુમાસ્તો
બાસ્તો (ના) એક જાતનું કપડું.
સેલું (ના) કસબના છેડાવાળુ લુગડું.
હાટ (ના) બજાર દુકાન
બાજેઠ (ના) બીછાવવાનું સારૂ ઉંચુ પાથરણું
કાજે (અ) વાસ્તે

પાઠ ૪૬ મો.

મહીના (ના) ૩૦ દહાડાની મુદત.
દીવાળી (ના)વર્ષનો છેલો દહાડો; (આસો વદ અમાસનોદહાડો
રામનવમી (ના) રામજીનો જન્મદીવસ (ચૈત્ર સુદ નોમનો દહાડો)
શિયાળો (ના) ટાઢની મોસમ)
ઉતરાણ=મકરશંક્રાંતિ.
અખાત્રીજ (ના) તહેવારનોદીવસ,વૈશાખ શુદ ત્રીજનો દહાડો,
ઉનાળો(ના) તાપની મોસમ
વસંત (ના) રાગનુંનામ, રૂતુનું નામ
વરસ (ના) શાલ;(બાર મહીના)
ટાઢ (ના) ઠંડ, હીમ
પર્વ (ના) તેહેવાર
દેવદીવાળી(ના) ઠાકોરજીની દીવાળી; (કારતગસુદ ૧૧ નો દીવસ
ત્યારકેડે (અ) ત્યારપછી
વસંતપંચમી(ના)વસંતરૂતુ બેસવાનો દીવસ (મહાસુદ પાંચમ)

પાઠ ૪૭ મો.

ચોમાસુ(ના) વરસાદની મોસમ, (જેઠ, અસાડ, શ્રાવણ મે ભાદરવો એટલા ચાર મહીના)
પચુસણ (ના) શ્રાવક લોકોના તેહેવારો; (શ્રાવણ વદ ૧૧થી ભાદરવા સુદ ૪ સુધી)
ગોકળઆઠેગ(ના) શ્રીકૃષ્ણનો જન્મ દીવસ; (શ્રાવણ વદ ૮)
શ્રાવણ (ના) હીંદુના વરસનો ૧૦મોમહીનો
પખવાડીઉં (ના) પંદર વાડીઉં (પંદર દહાડાની મુદત)
ગણપતીચોથ (ના) ગણપતીનો જન્મ દીવસ; ઢગરા ચોથ (ભાદરવા સુદ ૪)
વરસાદ (ના) મેઘ; મેહ
શરાધીઆં (ના) મુએલાંની ક્રિયા કરવાના તેહેવારો (ભાદરવાસુદ પુનેમથી ભાદરવા વદ અમાસ સુધીના ૧૬ દહાડા)
તીથી (ના) રોજ; મીતી
ઉતરતાં (કૃ) પૂરો થતાં
દશરા=વીજય દશમી

(આસો સુદ દસેમ)
દીવાસો (ના) મોટો તે-
હેવાર તે સો પરબનો
ગાસો એ દીવસથી
બધા તેહેવારો શરૂ
થાયછે, (અસાડ વદ
અમાસનો દિવસ)
મેળા (ના) તમાશા

પાઠ ૪૮ મો.

વાજાં (ના) રાગ કાઢ-
વાના યંત્રો.
વરઘોડો (ના) વર પર-
ણવા જતી વખત-
નાં વાંજાં; ઢોલ સા
થેનો રસાલો.
દેવળ (ના) દેરૂ, મંદીર
નાદ (ના) અવાજ
સરણાઇ (ના) પીપી
તતુડાં (ના) રણશીંગડાં
ઝાંઝ (ના) તાસાં; કી-
રતાલ
નગારાં (ના) ઢોલ
ઝમકારો (ના) ઝણકો
ભુંગળ (ના) લાંબુ વાજુ
કુંડાળુ (ના) ચકરડું
ઘડીઆળ (ના) વખત
જાણવાનો સાંચો
પખાજ (ના) ગરદંગ
વાહવા (અ) ઓહો
ઢોલ (ના) મોટું નગારૂં
સાદ (ના) અવાજ

પાઠ ૪૯ મો.

જન્મગાંઠ (ના) વરસ-
ગાંઠ, જન્મ દિવસ
વરસગાંઠ (ના) શાલગી
રો; જન્મ.તિથિ, જ
ન્મ દિવસ
રાઇતાં (ના) દહીંમાં કે-
ળાં દુધી, ચીભડાં
વગેરે સમારીને નાખી
લચકા જેવું કરી ભે-
ળવેલું
બીડાં=પાનની બીડી
પાનસોપારી (ના) તંબો-
ળને ફોફળ
કંસાર=લાવશી
અડાડચો=અટકાડયો
કઢી (ના) છાશને ઉકાળી
ને માંહે મીઠું મરચું
ને આળધર નાંખેલીતે
જગવાનું (ના) જમણ;
ભોજન
મજા (ના) લહેજત
તેડયો (ક) બોલાવ્યો
મંડયો (ક્રી) મચ્યો

પાઠ ૫૦ મો.

ચોખ્ખાઇ (ના) સુઘડાઇ
ઉતારવી=સોરી કાઢવી
સાબુ (ના) મેલ કાઢ-
નારી ચીજ
દાતણુ=આવળ કે બાવ-
ળની સોટીનો કકડો-
શરીર (ના) દીલ; અંગ
ગુમડાં (ના) મોટાફોલા
ઉલ (ના) મોઢામાંનુ વા-
સ મારતુ વાસી થુક
ફિકર (ના) ચિંતા
ફોલ્લો (ના) સળો ફોલ્લા
ગંધાય (ક્રી) વાસ મારે
ઘસવા (ક્રી) ચોળવા
જુઓ (ના) માથામાં
કીડીના જેવાં ઝીણાં
જીવડાં પડે છે તે
મસળવુ (વી) ચોળવું
ગંદા (વી) ગોબા
સાજા (વી) સારાં,સુખી
ચોખ્ખા (વી) સાફ

પાઠ ૫૨ મો.

ઉપણે (ક્રી) વા થઇ ક-
સ્તર કાઢે; ઝાટકે
તાપ (ના) ગરમી
લુઓ (ના) લોંદો; લ
ચકો.
પાકવું (ક્રી) નીપજવું
ઉથલાવીને (ક્રુ) ફેરવીને
કલેઢુ=દીકરાની તાવી.
લોઢી (ના) લોઢાનીતાવી.
ખેડવું (ક્રી) જમીન પો
ચી પાડવી.
શોધવું (ક્રી) સારૂં કરવું.

વાવેછે (ક્રી) રોપે છે.
ઉગી (કૃ) ફુટી
કાચું (વી) રાંધ્યા વગ
રનું
લોટ (ના) આટો
ઘડે છે (ક્રી) ટીપેછે
મેર (ના) બાજુ, તરફ
લાલ (ના) રંગીલ; રં-
ગેલા.

(કવિતાની સમજુતી.) (૭)

દુધ ને રોટલો (દુધમાં રોટલો નાંખીને ને દહીને ભાત (દહીમાં ભાત નાંખી) ને વળી લાડવાને વાલ ખાઈ જાઓ.

પાઠ ૫૨ મો.

ભલો (વી) સારો
ઢીંગણું, (ના) ઢીમું, ઢેકો
હીંચકા (ના) ઝોલા
ગભરાવું (ક્રી) અકળાવું
કોણી=હાથનુ ઢીંચણ
વારો (ના) વખત
બઝાડીને=વળગાડીને
ખસેડયા=આઘા આણ્યા
ધરાવું (ક્રી) પેટ ભરીને
ખાવું, તરપત થવું
આઘો (વી) દુર, વેગળો
સામું (અ) તરફ
દયા(વા)મહેર; રેહેમ
હીંચકા (ક્રી)હીચકાખાતા
વેગળા (વી) આઘા, દુર
પેટ ભરીને=ધરાઇને

પાઠ ૫૩ મો.

કાતરી (ક્રી) કરડી
લોક (ના) માણસો
સંતાઈ (કૃ) છુપાઈ ભ
રાઇ
ચંચળ (વી) હોશીઆર
તરત (અ) જલદી, ઝટ
સરવે(વી) સઘળા, બધા
ફુકતો (ક્રી)ફુંક મારતો
ખુણે ખોચરે=દરમાં
ભોંય=જમીન, ધરતી
દીઠામાં (કૃ) જોવામાં
જબરા (વી) જોરાવર
ઝાલવા (ક) પકડવા
કશુ (વી) કાંઇપણ; જરા

પાઠ ૫૪ મો.

રંજાડ (ના) તોફાન
દીવેટ (ન) જોત; બત્તી
ધાડ=લુટારાની ટોળી.
કપડાં (ના) લુગડાં.
ખાસાં (વી) મજાનાં
ઉપાય (ના) ઈલાજ
મની (ના) બીલાડી, મં-
જારી.
પાર (ના) છેડો.
વધ્યા (ક્રી) વધી ગયા.
પકડયા (ક્રી) ઝાલ્યા.
માંડે (ક્રી) મચાવે.
ગડબડ (ના) ગડબડાટ
કરતી
કરડી (કૃ) કાતરી
મહા (વી) મોટુ ઘણું

(કવિતાની સમજુતી) (૮)

ઊંદરો હારબંધ વધી ગયા, તેમાં કેટલાક ઝાલ્યા પણ પાર આવ્યો નહીં; જેમ લુટારાની ટોળી કેમ આવે તેમ તેઓ રાતે તોફાન મચાવી રહે છે. (૧)

તેઓ મજાનાં કિંમતી લૂગડાં કરડી ખાય છે. ને દીવાની દી-

વટ લઇ જાય છે; એને પકડવાનો એકે ઉપાય નથી, પણ જો બિલાડી મળે તો મોટું સુખ થાય (તે ઊંદરને પકડી લે.) (૨)

પાંદડાં (ના) પાંતરાં.
સાંભરેછે(ક્રી)યાદઆવેછે
બાપડી (વી) બીચારી
ઓઢવું (ક્રી). શરીરપર ઢાંકવું.
વાળ=બાલ, નીગાળા
ભુલી (ક્રી) વીસરી.
ભુલશો (ક્રી) વીસરશો
ડીલ(ના) શરીર, અંગ

પાઠ ૬૫ મો

આંચળ(ના)થાન, ધાઇ
ધાવણા (વી) નાના; દુધ પીતા.
જોર (ના) બળ, શક્તિ
કરડવા(કૃ) બચકાં ભરવા
વગર(અ)વિના, સીવાય
આખલો (ના) ગોધો
એટલામાટે (અ) અને વાસ્તેજ
કર્યા=બનાવ્યા.

પાઠ ૫૭ મો.

ઝાડપાલો (ના) ઝાડનાં ઝીણાં પાંતરાં તથા છોડ વગેરે.
કૂવો (ના ઊંડો ખોદી કાઢેલો વેહેતો ઝરો
નદીઓ (ના) મીઠા પાણીનો ધોધ પર્વતમાંથી નીકળેલો તે.
વાવ(ના) પગથીઆવાળો પોહોળો ઉતરવાનો કુવો.
મોળુ(વી)મોળાસ પડતુ
મીઠું (ના) નીમક (મીઠાશવાળુ)
ખારૂ (વી)મીઠાનાસ્વાદ જેવું.
જીવેછે=ટટાર રહેછે
ભરેલા (કૃ) ભરપૂર.
જોઇ તેટલુ=કામ જોગ; જેટલું.

પાઠ ૫૨ મો.

લખોટી (ના) લાખની ગોળી, ગંજી.
ઠરે (ક્રી) સાબીત થાય
છાનોમાનો(વી) ચુપચુપ
ગમે (ક્રી) સારૂ લાગે.
ચોરવું (ક્રી) કઇ ચીજ છાનાગાના લેવી તે.
ભુલી ગયો (ક્રી) વીસરી ગયો

પાઠ ૫૯ મો.

મહીપતી (ના) રાજા
પરતાય(ક્રી)દીલગીરથાય
પાછળથી=પછવાડેથી
ચાહન=ખુલ્લી, જાહેર.
ઝલાય (ક્રી) પકડાય
નર (ના) માણસ
સમજી(કૃ) જાણી
બાંધી મારે (ક્રી) ફટકાનો માર.

(કવીતાની સમજુતી.) (૯)

ચોરીમાં સુખ સમજીને જે માણસ કોઈને ત્યાં ચોરી કરીને આવે; તે પછી ચોરીથી થતું દુઃખ જ્યારે જુવે છે, ત્યારે મનમાં ઘણો અફસોસ કરવા માંડે છે.

જ્યારે ચોર ઝલાય છે, ત્યારે ચોરી ઉઘાડી થાય છે, પછી સ-

જો કે હાકેમ તેને બાંધીને ફટકાનો માર મારે છે, ત્યારે તેની છેક બેહુરમત થાય છે. (આબરૂ જતી રહે છે. (૨)

પાઠ ૬૦ મો.

આંગણું (ના) બારણું બારણાની આગળની જગો તે.
અજવાળું (ના) ઉજાશ.
પરશાળ (ના) પેહેલા ખંડની ભોંય તળીઆની જમીન.
પછીત (ના) પછવાડેની ભીંત.
ચોક (ના) ખાળા.
ઓટલો (ના) ઘરના આગળ ઊંચી બેસવાની જગો કરેલી તે, મોટી ઓટલી.
છીંડી (ના) ખડકી
કરા (ના) દીવાલ, ભીંત
મેડો (ના) ગાળ.
અગાશી (ના) ધાબુ.
ઓરડો=મોટી કોટડી.
સાંભળો (ક્રી) ધ્યાનમાં લેઓ.
ઉઘાડી (વી) ખુલ્લી.
કરેલી (કૃ) બનાવેલી.

પાઠ ૬૧ મો.

રસોડું (ના) રાંધવાની જગો.
અંધાર=ઉજાશ નહિ તે
બારી (ના) માળ ઉપરના ભડાનાં બારણાં.
ગોખલા=(ના)ના હાટડાં
ભંડારીયાં (ના) હાટડાં.
રસોઇ (ના) રાંધવાનું.
ધુગાડીયું (ના) ધુમાડો જવાનો રસ્તો કાઢેલો તે ચીમની.
તાકાં (ના મોટા ગોખલા.
પાણીઆરૂં (ના) પાણીનાં બેડાં મૂકવાની ઓટલી.
ધુમાડો (ના) ધુણી.
ચોકડી (ના) મોટો ખાળ.
તાળુ (ના) પેટી બંધ કરવાનું હથિયાર.
ટાંકાં (ના) વરસાદનું પાણી ભરી મુકવાના છોબંધ ઉંડા કુવા.
ગોટાય (ક્રી) ઘેરાય.
છો (ના) ગરડીયા કાંકરાને ભઠીમાં પકવેલા તે.
દાદરો (ના) લાકડાના પાટીઆંની સીડી.
ઓટલી=નાનો ઓટલો.
જાળી (ના) સળીઓ જડેલી નાની બારી.
ઝીલવું (ક્રી) પડતું સાવું.
નીસરણી (ના) વાંસ કે વળીનો દાદરો.
ગામડુ (ના) નાનું ગામ.

પાઠ ૬૨ મો.

કુકડી (ના) ગરધી.
ખડખડે=અફળાએ.
વહાણું (ના) સહવાર.
છેડવું (ક્રી) અડકવું.
દીપે (ના) સારો દેખાય.
માજર (ના) માથાપરની લટકતી ચાગડી
ભાત ભાતના (ના) જાત જાતના.
સેવે (ક્રી) સાચવે.
ઉકરડા (ના) ખાતરવાળી જગો.
બીકણુ=નરમ; પોચો.
ધંધો (ના) રોજગાર.
ખોતરવાની (ક્રી) ખણુવાની, ખોદવાની.
ધસવું (ક્રી) આગળ દોડી આવવું.
વળગવું (ક્રી) બાઝવું.
જાળવે છે=સાચવે છે.

કાયર (અ) હેરાન.
કુકડો (ના) મરઘો
રૂપાળો (વી) શોભિતો.
કુકડુંકુક [ના) મરઘાનું બોલવું– વાસવું.
વળગે છે (કી) બાઝે છે.

પાઠ ૬૩ મો.

સાપ (ના) ઝેરી જાનવર.
ભણતો.(કી) પત કરતો.
વેર=દુશ્મનાઇ, ખાર.
જીવ (ના) પ્રાણ.
ચગદી (કી) કચડી.
લગારે (વી) જરા
નાગ=ફુણવાળો સાપ
નબળા (વી) કમજોર
છેલ્લીવારે (અ) આખરે
ચટકા (ના) ડંખ
છોભાયું (કી) સોરાયું
ફુણ(ના) સાપ તથા નાગ માથું પોહોળું કરે છે તે
દર (ના) બાકું કાણું
પછાડી(કી)ઝીકી; આફાળી
ભેગી (વી) એકઠી
ઝાઝા (વી) ઘણાં; બહુ

(કવીતાની સમજુતી.) (૧૦)

નબળા પણ ઘણા લોકની સાથે કોઈ પણ દહાડો અદાવત રાખવી નહિ, કેમકે મોટા કાળા નાગનો કીડીઓ તે બધી એકઠી થઇને આવી રીતે જીવ લે છે, (જુઓ કીડીઓ નબળી પણ ઘણી, અને સાપ જબરો પણ એક છે).

પાઠ ૬૪ મો.

છોડવા(ના) નાના છોડ
મુળીઆ(ના)મુળ; જડ
વાટ(ના)રસ્તા; રાહ
થડ (ના) ઝાડનો વચલો ગોળ ભાગ
જીવે(કી)ટટાર રેહે
ઓગળે(કી) પીગળે
ડાળાં(ના) ઝાડની મોટી શાખ
વેહ (ના)કાણું; છીદ્ર
વાદળ (ના) આકાશ
કસ (ના) રસ; તત્વ
ફળ(ના) લીલો મેવો.
ચરી(કી) વણી
પથરાય[કી) ફેલાય
વેલો(ના) જમીનપર પથરાતો છોડ
આંબો(ના)કેરીનું ઝાડ
છોડ (ના) છોડવો
કોહોળું (ના) તરકારીનું નામ; શાકનું નામ

પાઠ ૬૫ મો.

લીલાં(વી) ખુબ સુરતાં
કચરો (ના) મેલ
કરમાઈ (કી) ચીમળાય
સુકાવું=કરમાઇ જવું
સીઝીએ(કી) રેડીએ
ટટાર [વી] સીધા [નું.
છાટવું(કી)છંટકોરવું;રેડ
તાજા (વી) લીલા
વરસતા (કી) પડતા.
મસ (વી) ઘણી; બહુ
લુલ [વી] મુડદાલ

પાઠ ૬૬ મો.

રીસાળ(વી)તમસી
રીસાયો=ગુસ્સે થયો
ચેન(ના] સુખ; મજા
પીરસેલી (વી) ખાવાનું મુકી તૈયારી કરેલી
મુદ્દલ [વી] જરાએ
મેળો (ના) તમાસો

વેદના(ના) દુ:ખ, પીડા
ભાંડુ(ના)ભાઈ બેહેનનાં; છોકરાં છૈયાં.
માલ (ના) જીવ; વીસાન
પુણે (ક્રી) લાગે; શાલે
વીંછી(ના) ઝેરી જીવડો
ખોટું (વી) ગાઢું;ખરાબ

પાઠ ૬૭ મો.

તણખલાં(ના) તખલાં
ઇંડા (ના) એદાં
રૂ (ના) કપાસગાંથી ક-પાસીઆ કાઢી નાંખી જે રહેલું તે
વસ્તુ (ના) ચીજ
આખું(વી)બધું, સઘળું
ચીંચી-ચીચીઆરી
રઝળીને (ક્રી) રખડીને
ધીમેધીમે(અ)હળવે હ ળવે, આસ્તે

પાઠ ૬૮ મો.

પાલો=ઝીણાં પાતરાં
ઝાંઝવાં(ના)ઘણાતેજથી આંખે ન સુઝે તે: આંધા
ગરમી (ના) તાપ
તેજ (ના) પ્રકાશ, નુર
નીપજવું=પાકવું થવુ
ધાન્ય (ના) અનાજ
સર્વે (વી) બધા
ઓછુ (વી) થોડુ, કમી

પાઠ ૬૯ મો.

બગાડ (ના) નુકસાન
ગભરાઇ (કૃ)અકળાઇ
ધાજો=મદદે આવજો.
છેતરવું (ક્રી) ઠગવું
સીમમાં (ના) ખેતરમાં ગામની હદમાં
આસપાસ (અ) આજુ બાજુ, ચો તરફ
ખેતરવાળા(વી) ખેતરના ગાલીકો
ગાલીકો(ના)ખેડુતો.
ખેડુત(ના)ખેતી કરનાર
ચારતો(ક)ચરાવતો
અગથી(વી) ખોટી
હસવા (કૃ)મજાક કરવા
શરમાઈ (કૃ)લજવાઇ
ખરેખરો (વી) સાચો
સાચી (વી) ખરી

પાઠ ૭૦ મો

ઘુરકવું(ક્રી)ગુસ્સાથીજોવું
લોહીલોહણુ=લોહીઆળ, લોહી નીકળતા
પામીએ(ક્રી) ખમીએ
બચકા(ના)ડાફાં
ભસવું=કુતરાનું બોલવું
તુટીપડવુ (ક્રી) એકદમવ ળગી પડવું—ધસાવ રો કરવો
ગરીબ (ના) અનાથ

સોબત (ના) સંગત
બાપડો(વી)બીચારો
ભુંડાં=ખરાબ

પાઠ ૭૧ મો

પજવીએ(ક્રી) કાયર કરી એ, દુ:ખ દઇએ
હળીમળીને (કૃ) સંપસં પીને એક દીલથી
ઉગામીએ=ઉઠાવીએ
દુ:ખાય=દીલગીર થાય
માંહો માંહે(અ)એક બી જા, અરસપરસ
રાજી થવુ=ખુશી થવુ.
હેત (ના) પ્યાર
રીસાઇએ (ક્રી)ગુસ્સે થ ઇને
વહેંચી (ક) ભાગ પાડી
સંપસંપીને (કૃ) હળીમ ળીને

પાઠ ૭૨ મો

ઝગઝગાટ (વી) ચળકાટ
પૃથ્વી(ના) દુનીઆં
વહાલો(વી) પ્યારો
ઘોર (ના)બીયામણું અં ધારૂ
ગગન (ના) આકાશ
ઉંચો (વિ) દુર, ઉપર.
પરમેશ્વર=મોટો ઇશ્વર
ચળકતી(વી)ઝળકતી
જીવાત (ન) રેહેવાત

પાઠ ૭૩ મો.

મહિમા(ના) લીલા

કરનાર(વી)બનાવનાર

આમલી (ના)એક જાતનું ઝાડ અને તેનું ફળ

જગ (ના) જગત

કોઠી (ના) કોઠાનું ઝાડ

સરજનાર (વી) પેદા કર

નારા (ના) ચાંદરણી

ભજવા(ક્રિ) ભક્તિ કરવાં

દેવ (ના) પરમેશ્વર

તાડ (ના) તાડીનું ઝાડ

(કવીતાની સમજુતી.) (૧૨)

તમે ભાઇઓ આ મોટાં ઝાડ જુવો, એમાં સૌથી તાડનું ઝાડ ઊંચું છે; કોઇ આમલી કોઇ આંબા ને કોઇ કોઠીનું ઝાડ પણ હોય છે, ને જુઓ કે તે બધાનાં ફળ જુદાં હોય છે.

જે આ જગતનો બનાવનાર ઇશ્વર છે, તે સુરજતારાનો પેદા કરનાર છે, માટે એજ આમારો મોટો દેવ છે, તેને ભજવાની ટેવ રાખીએ. (૨)

પાઠ ૭૪ મો.

નિશાળ (ના) વિદ્યા ભણવાનું ઠેકાણું.

રંગીત (વી) રંગીલા.

વતરણું (ન) લાકડાની કલમ

તૈયાર (વી) તરત કામમાં આવે એવું.

સો (વી) દસ દસકા

એકડેએક (ના) એકની સંખ્યા.

સ્લેટ (ના) પાથર પાટ

પોતીઆં (ના) ધોતીઆં

મોઢે=મોંથી ભણીજતાં

ખડી (ના) ચીકણી ધોળી માટી

પાટી (ના) સફેતો કે ધુળથી લખવાનું નાનું પાટીઉં.

ધુળ (ના) રજ.

ફિકર (ના) ચીંતા.

મંગાવીએ (ક્રી) આણાવીએ

જાળવીને=સાચવીને.

મંજાવીને (કૃ) સાફ કરાવીને

પાઠ ૭૫ મો.

ચીતારો (ના) છબી પાડનારો; ચીતરનારો.

હિરાકસી (ના). એક જાતનો કાળોરંગ બનાવવાનું વસાણું

ચડાવતો (કૃ) ચોપડતો

ભાઇબંધ (ના) દોસ્તદાર

શાહી (ના) રૂશનાઇ

લરડાં બેડાં (ના) એક જાતનાં ઝાડનાં ફળ

હસેછે (ક્રિ) ગમ્મત કરેછે

ભટ (ના) મહારાજ.

ભુકો (ના) ચુગદો

પાઠ ૭૬ મો.

ધનતેરશ (ના) ધન પુજવાની મોટી તેરશ

બાજુબંધ (ના) કોણીનું ઘરેણું

છબીટીઆં (ના) પગના આંગળાનું રૂપાનું ઘરેણું

સાંકળાં (ના) હાથ તથા પગનું ઘરેણું.
પોંચી (ના) હાથના કાંડાનુ ઘરેણું.
કંદોરો (ના) કેડનુ ઘરેણું.
બેરખી (ના) કોણીનુ ઘરેણું.
ચોકડાં (ના) કાનની વાળીનુ ઘરેણું.
બાજઠ (ના) વાટ.
વાનાં (ના) ચીજો.
એકોટી (ના) કાનનુ ઘરેણું.
તુસી પાટીઆં (ના) બાયડીના ડોકનું ઘરેણું
ડુંપીઆ (ના) ગળચવો
કડાં (ના) હાથનાં ઘરેણાં.
વીંટી (ના) મુદ્રિકા.
બાગડીઓ=બપોરીઓ.
ધોતાં (કૃ) નવાડતાં.
કોરે (ના) બાજુએ.
હીરાકંઠી (ના) હીરાકડાની સોનાની સાંકળી.
વાળી (ના) નાકનુ ઘરેણું.
વાંક (ના) બાયડીના હાથનુ ઘરેણું.
કલ્લાં=સાદા લીસા તોડા.

પાઠ ૭૭ મો.

ખીલા (ના) જડેલા માથાનો લોઢાનો અણીદાર ખુંટો
સોનેરી (ના) સોનાના
કીમ્મત (ન) ભાવ.
બુટા (ના) કસબનાં ફુલ
હળપુણી (ના) લોઢાનો દાતો.
કિનખાબ (ના) જર.
પાવડો (ના) માટી ઉસરડવાનુ લોઢાનુ હથીઆર.
સાંકળ (ના) લોઢાની સાંકળી.
નકુચા (ના) સાંકળ ભરાવવાનો ખીલો.
હળ (ના) જમીન ખેડવાનો લોઢાનો અણીદાર ખીટો.
થએલી (ક) બનેલી.
અન્ન (ના) અનાજ.

પાઠ ૭૮ મો.

ડોકુ (ના) ધડની ઉપરનો ભાગ; ડોક.
હડપચી (ના) દાઢી આગળની જગો.
બોચી (ના) ગરદન
ગાંસડી (ના) બચકી, પોટલી.
લમણું (ના) ગાલ આગળનો ભાગ.
મોખરો (ના) જરૂખો.
ધડ (ના) ડોકાની નીચેનો ભાગ.
બાબરી (ના) ચોટલો.

પાઠ ૭૯ મો.

બગલ (ના) કાખ.
પેડુ=પેટ નીચેની જગા.
તળીયુ (ન) નીચલો ભાગ
વાંસો (ના) પીઠ; બરડો.
કેડો [ના] કમ્મરો.
ગોળો (ના] ભાગ.
એડી (ના) પગના તળીઆનો ખડા આગળનો ભાગ.
ઢીંચણ (ના) ઘુંટણ.
થાપો (ના] ભાગ.
ઘુંટી [ના) પગની એડી.
ખભો (ના) ખાંધ.
કાંડુ [ના] હાથનો પોહોંચો.
સાથળ (ના) જાંગ.
કાખ (ના) બગલ.
હથેલી (ના) હાથેળી.
નળો (ના) ઘુંટણ હેઠનો ભાગ.

પાઠ ૮૦ મો.

સોબત (ના) સંગત.

આંબાવાડીઉં=આંબા ઉગેલા હોય તે વાડી.
રખવાલ=સાચવનાર.
ટપેર્યાં (ક્રી) ઠોકયાં, મારયાં.
પહોંચ્યો (ના) આવી લાગ્યો.
ઝાંપો=કાંટાનું બારણું.
કેરી [ના] આંબાનુ ફળ
હીંડ (ક્રી) ચાલ, દોડ.

પાઠ ૮૧ મો.

સંગ (ના) સંગત.
પ્રેમ (ના) હેત; પ્યાર.
ઠામ (ના) ઠેકાણું.
ભાગશાળી (વિ) નસીબવાન નસીબવાળો.
પેસે (ક્રી) આવે.
ઠરશે (ક્રી) થોભશે.
રૂડો (વિ) સારો.
બુરો (વી) ખરાબ.
મેહેતા (ના) મેહેતાજી, ગુરૂ
સંગ (ના) સોબત.

(કવિતાની સમજુતી) (૧૧)

જેને જેવી (સંગત તેવોજ રંગ ત્યાં બેસે, જેને જેવી સંગત તેવુંજ હેત ત્યાં વધે, જેને જેવી સંગત તેવાંજ કામ તે કરશે, અને જેવી જેને સંગત તેવેજ ઠેકાણે તે જઇને ઉભો રહેશે, સારી સંગત હશે તો સારો બનશે, ને નઠારી સંગત હશે તો નઠારો બને; પણ સારો મેહેતાજી શીખવનાર હોય તેના સંગથી નશીબવાળો હોય તો તે વિદ્યા ભણે, (ભણીને નશીબવાળો થાય).

પાઠ ૮૨ મો.

જલેબી (ના) એક જાતનુ ખાંડનો રસ પાયેલુ પકવાન.
ભાખરા=જાડા રોટલા.
પોર (અ) ગયે વરશે.
ભાણે (ના) જમવાના આસન ઉપર
પકવાન (ના) લાડુ જલેબી, દહીંતરાં વગેરે મીઠાઇ.
પતાસાં (ના) પતાસાં.
હારડા (ના] ખાંડનાં ચકતાં.
નાત (ના) જમણવાર જાત.
રમકડાં=ખાંડના રસની ખાવાની ચીજો.
ઘેબર (ના) એક જાતનુ ખાંડનો રસ પાયેલુ પકવાન.

પાઠ ૮૩ મો.

ખાતર મોટું બાકું.
ખોતરવુ (ક્રી) ખોદવું.
વણજારૂ (વિ) સોંકારૂ વણજારામાંનો.
નજર (ના) નીઘા; ધ્યાન
દાટવુ (ક્રી) ઢકણાવવું.
ધન [ના] પૈસો, દોલત.
ધણી (ના) શેઠ; માલીક
સમજે (ક્રિ) ચેતે.
તાણતો (કૃ) ખેંચતો
ગયેલું (કૃ) ખોવાયલું

પાઠ ૮૪ મો.

વહવાડ (ના) લડાઇ
મેળાપ (ના) મુલાકાત

ચડભડી [ક્રી] લઢી વઢી
જમણુ (ના) જંણાનું
અથાણું[ના]આથણું
શેખી (ના) પ્રતરાજી
ખરીદવું=વેચાતું લેવું
જણીઓ=બાઇઓ
રડ્યુખડ્યુ=કોઇ કોઇ
સામટે [વી] એકઠો
હાંલ્લુ=કાદવનુ ગટકુ
ભેગુ(વી) એકઠું, સાથે.
મોઘુ=ઘણી કીમ્મતનુ
સાહુકાર=પૈસાવાળો આબરૂદાર ગ્રહસ્થ
લેખુ (ના)ગણતી
ધાંટો [ના) સોર પોકાર
લેખવે=ગણે; પત કરે
શેનું(સ) કંઇ ચીજનું

પાઠ ૮૫ મો

સમડી (ના) કાગડા કરતા મોટુ જબરીપાંખવાળુ પક્ષી
વાઘરી (ના પારધી
જાળ(ના) ફાંદો.
કરગરવું[ક્રી) કાલાવાલા કરવા
ગરડવું(ક્રી] આગળવું
અમથો (વી) ખાલી
બગાડયું=નુકશાન કર્યું
લુચ્ચી(વી) ઢોંગી, ખંધી
ડોક(ના)ગરદન, ગળું
વિચારવું=તોલ કરવો.

પાઠ ૮૬ મો.

ખીડમાં [ના]ખેતરમાં
ગમત(ના) ખોસ, ઝીદ
ફુલાવવું(ક્રી)મોટુ કરવું
ગજુ (ના) શકતી
તાલેવન [વી] પૈસાદાર
બરોબર(અ) સરખુ
ખરચ ખુટણ(ના) પર ચુરણ ખરચ
ચંપાઈને (ક્ર) દબાઈને
બરોબરી (ના) સરખી સરખી, હરાફી

પાઠ ૮૭ મો.

આડોશી પાડોશી [ના] પાસેના ઘરમાં રહેનારા જોડેના ઘરના
જાગવું=જાગરૂતરહેવું.
ગુણપાડ (ના) ઉપકાર
પકડયો (ક્રી) ઝાલ્યો
ચોકી (ના] પહેરો
જાળવ્યું [ક્રી] સાચવી રાખ્યું, તપાસી રાખ્યું.
ચાકરો (ના) નોકરો

પાઠ ૮૮ મો.

કંદોઇ(ના) મીઠાઇ,ભજીયાં વગેરે વેચનારો.
અડકી મુકવુ (ક્રી) ગોઠવી રાખવું
શાકરીઆ (વી) ખાંડનો રસ પાયેલા, મીઠા
ચકરડી(ના) વાએ ફરતું કાગળનું રમકડું.
મીઠાઇ (ના)બરફી, પેંડા વગેરે મીઠી ચીજો.
કથરોટ (ના) કોરણવાળુ છાછરૂ વાસણ.
પાલખી=ખુલ્લો મેનો
ચોસલાં=ચોડા કડકા
રમકડાં=રમવાની ચીજો
ઠઠ=મેદની, ભીડ
વાહોરો (ના) હોરો.
સામાન (ના) ચીજો

પાઠ ૮૯ મો.

પંચરાઉ (વી) પાંચ જાતની પાંચ નાનાની

કોદરા (ના)
તુવેર(ના)
નાગલી
મકાઇ(ના)
લાંગ(ના)
બંટી (ના)
મસુર(ના)
રાજગરો.
બાવટો.
મઠ (ના)
} જુદી જુદી જાતનાં અનાજનાં નામ

અપવાસ(ના)ભૂખ્યારહેવું તે, લાંઘણ.

ફરાળ (ના) ફળનો આહાર કરવો તે; (વ્રતમાં ખાવાની ચીજો

જાર (ના) જુવાર.

ડાગર (ના) ભાત.

પાઠ ૯૦ મો.

ઘાંચી (ના) તેલી; તેલ દીવેલ વેચનારો.

કણઝીયુ (ના) કણઝીનુ તેલ.

ઘાણી (ના) તેલ, દીવેલી વગેરે પીલવાનો લાકડાનો સાંચો.

સરસીયુ (ના) સરસવનુ તેલ.

ફોલ્લા (ના) ગુમડાં.

પીલવુ=દાબવું, કચવું.

સઘળા=બધા

સરસવ=સરસીઉ કાઢવાના રાઇજેવા દાણા

ડોળીયુ=ડોળીનુ તેલ.

એરંડી (ના) દીવેલી.

ખોલ (ના) પીલતાં કુચો રહેછે તે.

ડોળી=મહુડાનાં બી.

સ્વાદ (ના) સારૂં.

કણઝી (ના) એક જાતના અળસીને મળતા ઝીણા દાણા.

પાઠ ૯૧ મો

હકીકત (ના) વાત, વિસ્તાર હેવાલ.

કાચુ કોરૂ (વી) તળેલુ

ખપેરી (ક્રુ) ઝાપટી.

સંજોરી (ના) ઘુઘરા ઘારી જેવુ ખાવાણુ ખાવાનુ.

ખરખરીને (ક્રુ) ઘણોજ

દારૂખાનુ (ના) આતસબાજી

શીરો=એક જાતનુ લચકા જેવુ ખાવાનુ.

ગેરૂ (ના) એક જાતની લાલ માટી

ફુલકરણી (ના) ફુલકર.

જાળાં (ના) કરોળીયાનાં પડ

ટેટા (ના) ફટાકા

બચકો (ના) ગાંસડો

ફટાકા (ના) ટેટા

ઉધૈગુધૈ=ધોળી કીડી

મઢીઆં (ના) મૂઢીઆં

પટારો=મોટી પેટી

છછુદરાં (ના) ફુલકરણી

ફરતાં ફરતાં=જુદાં જુદાં

ચોપડે (ક્રી) લગાવે.

મારે=ઉંચા કીમતી

છોડે છે (ક્રી) ફોડે છે

(હિંદુના મહિના.)

૧	કારતક	૪	મહા	૭	વૈશાખ	૧૦	શ્રાવણ
૨	માગશર	૫	ફાગણ	૮	જેઠ	૧૧	ભાદરવો
૩	પોસ	૬	ચૈત્ર	૯	આષાડ	૧૨	આસો

(હિંદુની તીથીઓ)

૧ પડવો	૫ પાંચમ	૯ નોમ	૧૩ તેરસ
૨ બીજ.	૬ છઠ	૧૦ દશમ	૧૪ ચૌદસ
૩ ત્રીજ.	૭ સાતમ	૧૧ અગીયારસ	૧૫ પુનમ
૪ ચોથ.	૮ આઠેમ	૧૨ બારસ	૩૦)૦)અમાસ

(અંગ્રેજી મહિના)

૧ જાનેવારી	૫ મે	૯ સપ્ટેંબર
૨ ફેબ્રુઆરી	૬ જુન.	૧૦ આક્ટોંબર
૩ મારચ	૭ જુલાઈ	૧૧ નવેંબર
૪ એપ્રીલ	૮ આગષ્ટ	૧૨ ડીસેમબર

સમાપ્ત

જાહેર ખબર.

કીરૂ૦-૧-૩

અમારી પાસેથી બીજી તથા ત્રીજીના અર્થ ઘણી સસ્તી કીંમતે મળશે, અમે જે ભાવે આપીશું તે ભાવે કોઇ પણ આપશે નહીં. માટે અમારી પાંસેથી મંગાવવા. અને બીજા અર્થ છપાવવા માંડયા છે. તથા ગુજરાતી અને ઇંગ્લીશ ડીક્ષનરી, અરેબીયન નાઇટસમાંની સિન્દબાદ ખલાસીની વાર્તા, અને ઝબોડીની વાર્તા વગેરે ઉપયોગી ચોપડીઓ રોકડી કીંમતે વેચાતી મળશે; માટે જેને જરૂર હોય તેમણે નીચેને સરનામે લખવું. મંગાવનારને ફાયદો થાય તેવી સગવડથી મોકલવામાં આવશે. નવાં પ્રગટ થતાં પુસ્તકો એજંટ થઇ વેચી આપશું; જેની ઇચ્છા હોય તેણે પત્ર લખી વધારે ખુલાસો કરવો. જથાબંધ રાખનારને યોગ્ય કમીશન આપવામાં આવશે

પાંડે જેસીંગ રતનચંદ.
ઠેકાણું અમદાવાદ ઝવેરીવાડો.

ભોજક દેવજી કુંવરજી.
ઠેકાણું શેઠ ગોકળદાસ તેજપાળની ઈંગ્રેજી નીશાળમાં.
મુ. માંડવી કચ્છ.

ચોકસી માણેકલાલ રણછોડદાસ.
મુ. નડીયાદ

સરવે જાતની ચોપડીઓ અમારી દુકાનેથી મળશે.

બુકસેલર પ્રેમચંદ નગીનદાસ ઠેકાણું રીચીરોડની સડક ઉપર